

USKONNOT MUOKKAAVAT MAAILMANJÄRJESTYSTÄ

YKI RÄIKKÄLÄ

Ukrainalainen rauhannobelisti **Oleksandra Matviichuk** totesi Helsingissä Etyjin konferenssissa, että "maailmanjärjestys romahtaa silmiemme edessä". Hän tarkoitti lähinnä Venäjän raakaa sotaa Ukrainaa vastaan. Mutta maailmalla tapahtuu paljon muutakin brutaaliutta. Uskonnoilla on näissä suuri osuus. Myös Venäjän aggressiossa Ukrainaa vastaan – Moskovan patriarkaatti vastaan Kiovan patriarkaatti. Kanadan pääministeri **Mark Carney** taas totesi vastikään Davosin maailmantalousfoorumissa, että maailmanjärjestys on muuttunut viitaten lähinnä **Trumpin** hallintoon.

Maailmanjärjestyksen voi katsoa olevan toisen maailmansodan jälkeen muodostunut länsimainen kuvitelma. Suurinta osaa maailman väestöä se ei juuri ole koskettanut. Näkemys maailmanjärjestyksestä on myös muuttunut aikojen saatossa, kuten myös se osa maailmasta, mitä se on koskenut. Antiikin roomalaisilla ja kreikkalaisilla oli omat maailmanjärjestyksensä, keskiajan Euroopassa vallitsi kirkon miesten

määräämä maailmanjärjestys, jota oli toteltava. 30-luvun Saksassa suunniteltu maailmanjärjestys ei sentään onnistunut.

Maailmanjärjestys muuttuukin sen mukaan, ketkä ovat isojen valtioiden johdossa ja millä uskonnoilla tai ideologioilla on hegemonia. USA, jossa on evankelikaalien ja oikeistokristittyjen tuella valittu presidentti, on pyyhkinyt sääntöpohjaisella maailmanjärjestyksellä lattiaa hyökätessään Venezuelaan, pidättäessään sen presidentin puolisoineen, ja Iraniin sekä fantasioidessaan Grönlannin ja Kanadan kaappaamisesta.

USA:n konservatiivikristityt pitävät Donald Trumpia "Jumalan valitsemana" presidenttinä. Interventio suvereeniin maahan ja toisen maan alueen kaappaaminen lieneekin näiden mielestä Jumalan tahdon mukaista. Näin oli myös aikanaan, kun Euroopan maat kolonisoivat Etelä-Amerikkaa ja Afrikkaa. Jumalan sanaa vietiin tuliaisina valloittajien matkassa keskelle alkukantaista pimeyttä.

EU:n jäsenvaltio Unkari on nykyisin autoritaarinen valtio, sananvapauden vankila sen asukkaille, jossa väärä mielipide ei ole hyväksi. Sananvapaus on niillä,

joilla on oikeat mielipiteet, pääministeri **Victor Orbánin** ja kristillisdemokraattisen puolueensa Fidesz'n hyväksymät. Naton jäsenmaa Turkissa on suunnilleen sama eetos sananvapaudessa, mutta lisänä vielä etniset puhdistukset. Maan presidentti on harras muslimi.

Israelin ja palestiinalaisten välinen vuosikymmeniä jatkunut konflikti on yksi esimerkki siitä, miten uskonnoilla on oma osansa maailmanjärjestyksessä. Molempien osapuolten johtohenkilöt haluavat oman järjestyksensä alueelle. Alueen asukkaat kärsivät, kuten aina kun autoritaarikot haluavat oman järjestyksensä voimaan. Voisi sanoa tässä olevan kyseessä lahkojen välinen väkivaltainen skisma, jos ajatellaan islamin olevan yksi alueella kehittyneistä uskonnoista eriytynyt lahko. Kristinuskon sisälläkin on lukemattomia eri lahkoja, joilla kaikilla on oma "oikea" kristillinen järjestys.

Uskonnoilla on siis Lähi-Idän konfliktissa suuri rooli. Israelin valtiosääntöön on kirjattu valtion juutalainen uskonto. Israel on vuosikymmeniä vienyt alueita, joita sille ei luvattu länsimaiden aikanaan valtion perustaessaan. Tosin juutalaisilla oli ja on eri näkemys "luvatusta maasta". Näin on myös monilla kristityillä. Kansainvälinen yhteisö on vuosikaudet katsellut sivusta Israelin brutaalia etnistä ja uskonnollista puhdistusta tekemättä mitään. Paitsi tietysti kauppaa, varsinkin asekauppaa. Israel on kristinuskoksen Euroopan näkökulmasta "jumalan silmäteräkansa".

Israelin suurin yksittäinen tukija on USA, jonka presidentti on alkanut toteuttaa omassa maassaan puhdistustoimia väärää etnisyyttä olevia kohtaan. Näissä ei kovaakaan väkivaltaa ole kaihdettu. Alkuvuonna USA:n maahanmuutto- ja tulliviraston agentit ovat ampuneet teloitustyyllisesti kaksi siirtolaisratsiaa vastaan mieltä osoittanutta USA:n kansalaista.

Ilman kristillistä oikeistoa USA:n presidentti ei olisi nyt Trump. Tämän aggressiiviset toimet muita maita sekä omassa maassa väärää etnisyyttä tai poliittista näkökantaa kohtaan voivat helposti saada aikaan

USA:n oman sisäisen järjestyksen romahduksen. Jos USA todella joutuu kaaokseen, olisi silloin syyllisiä etsittäessä kristillisen oikeiston ja nationalististen evankelikaalien syytä katsoa peiliin.

Mutta nyt Valkoisen talon pastori **Paula White-Cainin** johtamassa "Uskontoimistossa" puhutaan kielillä ja ajetaan ulos Trumpia vastustavia demoneja. Hiljattain presidenttiä ylistettiin Jeesuksen valitsemana ainutlaatuisena johtajana vierasjoukolle, jossa oli mukana afrikkalaisia presidenttejä, ministereitä ja muita merkkihenkilöitä.

Yksi kokoaan merkittävämpi muutos maailmanjärjestyksessä tapahtuu Iranissa. Maassa on ollut meneillään kansannousu islamilaista hallintoa vastaan. Teokraattis-diktatorinen hallinto on vastannut väkivallalla ja mielenosoittajien surmaamisella sekä joukkovangitsemisilla. Melkein puoli vuosisataa kestänyt uskonnollinen hallinto kaatunee. Mielenkiintoisesti muslimivaltio Iran on toimittanut ortodoksisvaltio Venäjälle ballistisia ohjuksia, joita tämä on ampunut Ukrainaan aiheuttaen siviilien kuolemaa ja infran tuhoa. USA:n nykyjohto taas on ymmärtäväinen Venäjän johtajaa kohtaan.

Ei ole olemassa varsinaista maailmanjärjestystä. Maailma on kaoottinen järjestelemättömyys, missä vaihtelee vallan painopisteet sen mukaan, keillä on kaupallinen, sotilaallinen, uskonnollinen ja ideologinen hegemonia. Uskova katsoo, että maailmaa hallitsee kuninkaiden kuningas, ja pahuus ja julmuudet johtuvat vain jumalan ihmiselle lahjoittamasta "vapaasta tahdosta". Maailmaa ei hallitse kukaan, vaikka aika ajoin ilmaantuu johtajia, joiden päiväunena on maailman valtiut. Nykyisistä yksi onkin todennut, ettei valtiolla "ole rajoja". Tämä päiväuni on maksanut jo yli miljoona kuollutta, haavoittunutta ja kadonnutta. Ja suunnattomat ympäristötuhot.

Autoritaarikot ja despootit eivät ymmärrä, että olisi huomattavasti yksinkertaisempaa ja tuloksellisempaa, mikäli kunnioitettaisiin pluralismia ja suvaittaisiin myös pienet järjestykset maailmassa.

